Omnibus I –lainsäädäntöehdotukset; hiilirajamekanismiasetuksen muutokset

Ympäristövaliokunta 6.5.2025

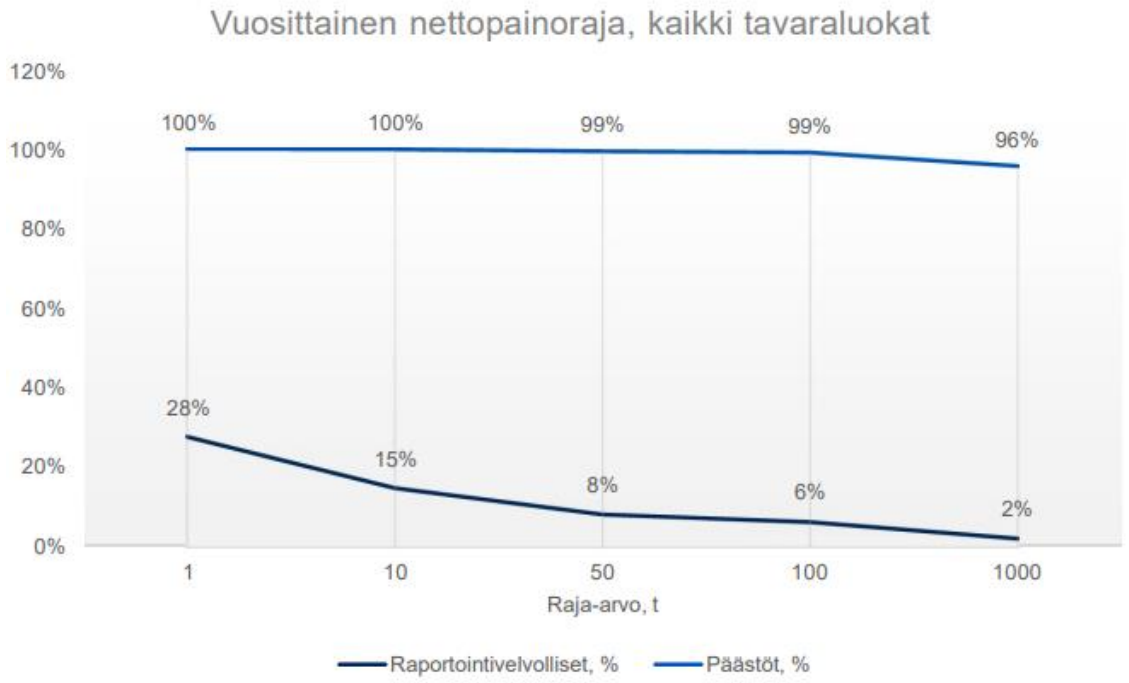
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Hiilirajamekanismiasetuksen muutokset

- Toimeenpanon yksinkertaistaminen ja tehostaminen.
- Pieniä lähetyseriä tuovat CBAM-maahantuojat, eli pääasiassa pk-yritykset ja yksityishenkilöt, vapautettaisiin CBAM-velvoitteista.
- Muutos toimeenpantaisiin ottamalla käyttöön uusi kumulatiivinen tuonnin määrään perustuva kynnysarvo, joka olisi 50 tonnia maahantuojaa kohti vuodessa. Uusi kynnysarvo korvaisi nykyisen tavaraeräkohtaisen 150 euron suuruisen kynnysarvon.
    - Suomessa poistaisi velvollisuudet 92 prosentilta yrityksiltä. Päästöjä saataisiin ”kiinni” 99 %.
    - Esityksen mukaan komissio ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset yhdessä valvoisivat kumulatiivista tuonnin määrään perustuvan rajan täyttymistä.
    - Komissio tarkastelisi vuosittain kuinka suuren osan CBAM-tuonnin päästöistä kynnysarvo kattaa ja vaikuttaako kynnysarvo mekanismin kierron yrityksiin. Komissio voisidelegoidulla asetuksella tarvittaessa muuttaa kynnysarvoa.

Kynnysarvon muutoksen vaikutukset Suomessa

- CBAM-tuotteiden tuonti Suomeen on hyvin keskittynyttä pienen yritysjoukon käsiin
  - Tarkastelujaksolla 12/2023–11/2024 3069 yritystä toi CBAM-tuotteita Suomeen ja näistä puolella tavaroiden päästösisältö oli korkeintaan 0,2 tonnia.
  - Tarkastelujaksolla 16 suurinta maahantuojaa vastasi yhteensä 86 prosentista kyseisen ajanjakson CBAM-tuonnin päästöistä.

Muita muutoksia

- Esityksellä yksinkertaistetaan tiettyjä tuotesidonnaisten päästöjen laskennan sääntöjä. Muutokset vähentäisivät hallinnollista taakkaa, mutta eivät vaikuttaisi mekanismin päästökattavuuteen.
- CBAM-asetuksen mukaan maahantuoja voi hakea alennusta CBAM-maksuun lähtömaassa tosiasiallisesti maksetun hiilen hinnan perusteella.
  - Esitys toisi tosiasiallisen maksetun hiilen hinnan rinnalle vaihtoehdoksi vuodesta 2027 alkaen myös komission määrittämien laskennallisten oletusarvojen käyttämisen.
  - Oletusarvot perustuisivat parhaaseen saatavilla olevaan tietoon ja kolmansien maiden antamiin tietoihin.
- Lisäksi esityksen mukaan sallittaisiin alennuksen hakeminen CBAM-maksuun lähtömaan lisäksi myös toisessa kolmannessa maassa maksetusta hiilen hinnasta.
- CBAM-todistusten myynnin ja takaisinostojen ensimmäistä mahdollista ajankohtaa lykättäisiin tammikuun 2026 alusta helmikuun 2027 alkuun.
  - Vaikka CBAM-todistusten myynnin alkamisajankohta viivästyy, CBAM-todistusten hankintavelvoitteeseen ja täten mekanismin kunnianhimon tasoon, ei ehdoteta muutoksia.
- Rajattu muutos soveltamisalaan: poistettaisiin ei-kalsinoidut kaoliinipitoiset savet soveltamisalasta

VN kanta (hiilirajamekanismi)

- VN pitää yksinkertaistamista tarpeellisena ja kannattaa yleisesti hallinnollista taakkaa vähentävien toimeenpanoratkaisujen löytämistä
- VN pitää perusteltuna hiilirajamekanismin kynnysarvon muuttamista siten että mekanismi kohdistuisi jatkossa niihin maahantuojiin, joiden tuonnin päästösisältö on merkityksellinen hiilirajamekanismin tavoitteiden ja tehokkaan toimeenpanon toteutumisen kannalta

Hiilirajamekanismin tilannekuva yleisemmin

- Komission antaa vuoden 2025 loppuun mennessä laajan selvityksen siitä, kuinka mekanismia tulisi laajentaa
  - Komissio tarkastelee muun muassa laajennusta epäsuoriin päästöihin, alavirran tuotteisiin ja uusille sektoreille
- Komissio antaa esityksen hiilirajamekanismin laajennuksesta alavirtaan Q4/2025
- Vuonna 2026 komissio antaa lainsäädäntöaloitteen hiilirajamekanismin uudelleen laadinnasta, sisältäen myös ehdotuksia mekanismin laajentamisesta

Kiitos!

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet